

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені акад. Михайла Возняка

Затверджено
на засіданні кафедри української літератури
імені акад. Михайла Возняка
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри –
доктор педагогічних наук,
кандидат філологічних наук,
доцент Микитюк В. І.

СИЛАБУС
із загальноуніверситетської вибіркової навчальної дисципліни
«NON-FICTION: література великих питань»,
що викладається в межах ДВВС
першого (бакалаврського) освітньо-наукового рівня вищої освіти

Львів – 2023

Силабус курсу
«NON-FICTION: література великих питань»
(2023/2024 навчальний рік)

Назва дисципліни	«NON-FICTION: література великих питань»
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра української літератури імені акад. М. Возняка
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія.
Викладач дисципліни	Тихолоз Богдан Сергійович, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, доцент
Контактна інформація викладачів	bohdan.tykholog@lnu.edu.ua, https://philology.lnu.edu.ua/employee/tykholog-bohdan ; Львів, вул. Університетська, 1, ауд. 310
Консультації з курсу відбуваються	У дистанційному режимі (онлайн-консультації). Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://philology.lnu.edu.ua/course/non-fiction-literatura-velykykh-pytan
Інформація про дисципліну	Дисципліна «NON-FICTION: література великих питань» є загально-університетською вибірковою навчальною дисципліною для ОС «Бакалавр», що викладається для здобувачів усіх спеціальностей в межах ОПП усіх галузей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у V семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) і має 16 лекційних годин та 16 годин практичних (семінарських) занять (на 1 групу). Підсумковий контроль – залік.
Коротка анотація дисципліни	Загальноуніверситетська вибіркова дисципліна присвячена категорії <i>Non Fiction</i> – так званій «нехудожній», «нефікційній», «документальній» літературі, «літературі факту», її ролі і місцю в генологічній системі літератури загалом (у широкому сенсі – як корпусу різножанрових текстів, художніх і нехудожніх) та видавничої справи, співвідношенню з красним письменством, наукою, філософією і публіцистикою, жанрово-композиційним і стилістичним особливостям поезики та центральним векторам проблематики. Зміст курсу передбачає глибоке ознайомлення із категоріями літературного факту, документу, еґо-документу, есеїстики, публіцистики, мемуаристики, щоденників (діаріїв), наукопопу (науково-популярної літератури) тощо, а також основних глобальних та екзистенційних питань сучасної <i>Non Fiction</i> -літератури та їхнього значення у формуванні світогляду людей XXI століття, передусім молодого покоління.
Мета та цілі курсу	Мета курсу – сформувати у студентів сучасне, системне, науково обґрунтоване і вільне від стереотипів та упереджень уявлення про <i>Non Fiction</i> -літературу (не як «недолітературу», а як повноцінний вид словесної й інтелектуальної творчості), її жанрову систему, поезику й проблематику, опінієтворчу й світоглядну роль. Цілі (завдання) курсу – дати комплексне уявлення про <i>Non Fiction</i> -літературу, її основні прикмети і етапи історичного розвитку, жанри і жанрові різновиди, композиційні й стилістичні особливості; ознайомити з ключовими авторами і текстами сучасної літератури <i>Non Fiction</i> та окреслити їхній вплив на формування і трансформації наукової і суспільної думки; усвідомити та осмислити ключові, центральні проблеми, що стоять в епіцентрі інтелектуальних дискусій <i>Non Fiction</i> -літератури, та варіанти відповідей на них; сформувати власні позиції й переконання з приводу «вічних питань» та навчити орієнтуватися у множинності існуючих відповідей на них.
Література для вивчення дисципліни	Базова література: 1. Галич О. А. Fiction і non fiction у літературі : проблеми теорії та історії / О. А. Галич. – Луганськ : СПД Резніков В. С., 2013. – 368 с. 2. Колошук Н. Нефікційна проза: навч. посібник для закладів вищої освіти.

Київ: Каравела, 2021. 332 с.

3. Коцюбинська М. «Зафіксоване і нетлінне»: Роздуми про епістолярну творчість. Київ: Дух і Літера; Харків. правозахисна група, 2001. 300 с.
4. Поліщук Ярослав. Література у світі постправди // Слово і Час. 2020. No 6 (714). С. 57—71.
5. Тихий В. О. Що читати: знайомство з non-fiction. — К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. —
104 с.

Додаткова література:

6. Галич О. А. Глобалізація і квазідокументальна література : [монографія] / О. А. Галич. – Рівне : Луганський національний університет ім. Т. Шевченка, видавець О. Зень, 2015. – 200 с.
7. Галич О. А. Документальна література та глобалізаційні процеси у світі : [монографія] / О. А. Галич. – Луганськ : СПД Резніков В. С., 2013. – 264 с.
8. Галич О.А. Українська документалістика на зламі тисячоліть: специфіка, генеза перспективи : Монографія. – Луганськ, 2001.
9. Галич О.А. Українська письменницька мемуаристика: природа, еволюція, поетика. – К., 1991.
10. Галич О.Г. Документальна література та глобалізаційні процеси у світі : монографія. – Луганськ : Резніков В. С., 2013. – 264 с.
11. Коцюбинська М. Листи і люди. Роздуми про епістолярну творчість. Київ: Дух і Літера, 2009. 584 с.
12. Морозова Є.Ф. Документальна література // Українська літературна енциклопедія. – К., 1991. – Т. 2.
13. Осадча Ю. В. Еґо-белетристика як жанр: питання поетики (на матеріалі японської та української прози): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.06 „Теорія літератури” / Ю. В. Осадча. – К., 2006. – 20 с.
14. Поліщук Я. Гібридна топографія: Місця й не-місця в сучасній укр. літ. Чернівці: Книги-21, 2018. 272 с.
15. Поліщук Я. Інкорпорація документального ресурсу в сучасній художній літературі // Слово і Час. – 2018. – № 9. – С. 3–9.
16. Поліщук Я. Новий міметизм у післямайданній літературі // Літературознавчі студії; відпов. ред. Г. Ф. Семенюк. Вип. 47. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка; ВД Дмитра Бурого, 2016. – С. 257–264.
17. Поліщук Я. Реактивність літератури. – К.: Академвидав, 2016. 192 с.
18. Черкашина Т. Ю. Мемуарно-автобіографічна проза : українська візія : [монографія] / Т. Ю. Черкашина ; за наук. ред. О. А. Галича. – Харків : Факт, 2014. – 380 с.
19. Gołaszewska M. Poetyka factu: Szkic o pogranicza estetyki i teorii literatury. Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk; Łódź: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich; Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, 1984. 68 s.
20. Lamarque P., Olsen S. Truth, Fiction and Literature. A Philosophical Perspective. Oxford: Clarendon Press, 1994. 481 p.
21. Nichols B. Introduction to documentary / Bill Nichols. – Bloomington : Indiana University Press, 2001. – 223 p.

Інтернет-джерела:

22. Грудка О. Як написати хороший нон-фікшн: 7 порад від Ростислава Семківа. 02.11.2018. URL: <https://chytomo.com/iak-napysaty-khoroshyj-non-fikshn-7-porad-vid-rostyslava-semkiva/>
23. Кубусь Пухатек. Українська художня репортажистика. 2018. URL: <https://wisecow.com.ua/zhurnalistika/zhurnal%D1%96stika-v-1%D1%96teratur%D1%96/ukra%D1%97nska-xudozhnya-reportazhystika.html>
24. Лівін М. Реальність кличе: 14 найкращих нон-фікшн книг року українською. «Нон-фікшн книжок українською 2020-го не просто багато, вони винятково добрі». 11 грудня 2020. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/knowledge-2020/305309-realist-kliche-14->

	<p>naukraschih-non-fikshn-knig-roku-scho-viyshli-ukrayinskoju</p> <p>25. Титаренко М. Ключі до нон-фікшну: мистецтво змінити ракурс. 2017. URL: http://litakcent.com/2017/06/01/klyuchi-do-non-fikshnu-mistetstvo-zminiti-rakurs/</p> <p>26. Титаренко М. Ключі до нон-фікшну: правдивіше за реальність. 2017. URL: http://litakcent.com/2017/01/13/kljuchi-do-non-fikshnu-pravdyvishe-za-realnist/</p> <p>27. Титаренко М. Ключі до нон-фікшну: як у романі, або Клондайк фактур і персонажів. URL: http://litakcent.com/2018/03/01/klyuchi-do-non-fikshnu-yak-u-romani-abo-klondayk-faktur-i-personazhiv/</p> <p>28. Белей Л. Факти польської «літератури факту» [Електронний ресурс]. ЛітАкцент. 2012. 9 квітня. URL: http://litakcent.com/2012/04/09/fakty-polskoji-literatury-faktu/.</p> <p>29. Федорчук Анна. Нонфікшн, який читають: пояснити чи спростити https://tyktor.media/polytsia/knyzhkovyi_biznes/nonfiction/?fbclid=IwAR2y_09c439Z1JAFudDeBaYq507IUau_Q129LkSJRNFh-F-7TPNYjzN2WXc</p> <p>30. Веб-ресурси НБ ЛНУ, НБУ ім. В. Вернадського, ЛННБ ім. В. Стефаника, Національної парламентської бібліотеки, інших е-бібліотек.</p>
Тривалість курсу	1 семестр
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять, з яких 16 лекційних годин для потоку, 16 годин практичних (семінарських) занять, та 58 годин для самостійної роботи студента, 3 кредитні модулі.
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен:</p> <p>– знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зміст категорій <i>Fiction</i> і <i>Non Fiction</i>; • смислові нюанси понять «нехудожньої», «нефікційної», «документальної» літератури, «літератури факту», літературного факту, документу, еґо-документу, есеїстики, публіцистики, мемуаристики, щоденників (діаріїв), наукопопу (науково-популярної літератури) тощо; • жанрово-композиційні й стилістичні особливості <i>Non Fiction</i>-літератури, її основні прикмети і етапи історичного розвитку, жанри і жанрові різновиди; • ключових авторів і знакові (парадигматичні) тексти сучасної <i>Non Fiction</i>-літератури; • ключові, центральні проблеми, що стоять в епіцентрі інтелектуальних дискусій сучасної <i>Non Fiction</i>-літератури, та варіанти відповідей на них; • роль <i>Non Fiction</i>-літератури у пошуку вирішень найгостріших основних і найактуальніших глобальних та екзистенційних питань людства, у формуванні світогляду людей ХХІ століття, передусім молодого покоління; <p>– вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • орієнтуватися в багатоманітні жанрів, авторів і текстів сучасної <i>Non Fiction</i>-літератури; • самостійно аналізувати та оцінювати конкретні приклади «нефікційного» інтелектуального дискурсу; • розуміти історичну зумовленість, суб'єктивну заангажованість і еволюційну складність конкретних відповідей на «вічні питання» в текстах <i>Non Fiction</i>-літератури; • критично осмислювати конкретні проблеми і кейси <i>Non Fiction</i>-літератури і формувати власну обґрунтовану думку про них.
Ключові слова	Література, дійсність, факт/образ, Fiction vs Non-Fiction, документ, жанр, стиль, дискурс, «вічні питання», глобальні/екзистенційні проблеми людства, творче письмо (творчопис – creative writing), сторітелінг, есеїстика, публіцистика, мемуаристика, щоденники, наукопоп (науково-популярна література).
Формат курсу	Спецкурс, викладання якого здійснюється через проведення лекцій, семінарських занять та консультацій; очний і заочний.
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру у формі презентації виконаного індивідуально або командного медіапроєкту на відповідну тематику

Пререквізити	Попередні знання з навчальних дисциплін «Історія української літератури», «Теорія літератури», «Історія України», «Філософія», «Психологія».
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекції, консультування, дискусії Дебати (оксфордські, панельні, «за» і «проти»). Проблемно-пошукові диспути. Ситуативне моделювання. Техніки опрацювання дискусійних питань. Метод проєктів і їх презентацій. Під час викладання курсу використані також такі методи навчання, як біографічний, історіографічний, порівняльно-історичний, культурно-історичний, рецептивно-естетичний, герменевтичний, а також методи проблемного викладу, спостереження та аналізу, бесіди тощо.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проєктор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет, екран, акустична система (для трансляції навчального медіаконтенту).
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою . Максимальна оцінка за навчальні досягнення впродовж семестру: до 40 балів – за участь у практичних (семінарських) заняттях, до 60 балів – за підсумкове (залікове) навчально-дослідне завдання (індивідуальне чи групове). Виступи на практичних (семінарських) заняттях (макс. 5 балів x 8 занять = 40 балів) відповідно до тематики (див. схему курсу). Індивідуальні і групові навчально-дослідні завдання і проєкти : підготовка міні-лекцій з мультимедійними презентаціями за тематикою, узгодженою з викладачем (макс. 60 балів: 50 за зміст (35 б.) і форму (15 б.) проєкту, 10 – за публічний захист). Письмові роботи : очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (доповідь, презентація, аналітичний матеріал тощо). Академічна доброчесність : очікується, що студентські роботи будуть самостійними, оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших авторів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Слухачі повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку вони зобов'язані дотримуватися усіх строків, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література . Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Політика виставлення балів . Враховуються усі бали, набрані упродовж семестру (поточне опитування або контрольна, самостійна робота (доповідь або презентація) та бали за роботу на практичних (семінарських) заняттях. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного (семінарського) заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи)	З дисципліни не передбачено екзамену чи контрольних робіт. Навчальні завдання до заліку відповідають тематиці лекційних і семінарських занять (див. схему курсу). На заліку студенти презентують свої індивідуальні і групові навчально-дослідні завдання і проєкти.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Non-Fiction-література: загальні питання теорії та історії					
1	Межі літератури: зміст і обсяг поняття. Література і реальність. Основні категорії епістемології літератури: факт, документ, образ.	Лекція (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 1, 5, 7	Опрацювати рекомендовану літературу до теми. Засвоїти зміст основних понять і категорій (3 год)	Тиждень
2	Fiction vs Non-Fiction: феноменологія і типологія. Wahrheit und Dichtung: якою буває правда і навіщо вона нам узагалі?	Лекція (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 3, 4, 5	Опрацювати рекомендовану літературу до теми. Засвоїти зміст основних понять і категорій (3 год)	Тиждень
3	Генологічна система Non-Fiction-літератури. Есеїстика, публіцистика, мемуаристика, епістолярна і щоденникова «література факту», наукпоп. Жанрово-композиційні й стилістичні особливості Non-fiction-літератури.	Лекція (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 2, 4, 7	Опрацювати рекомендовану літературу до теми. Засвоїти зміст основних понять і категорій (3 год)	Тиждень
4	Українська і зарубіжна Non-Fiction-література: історичні контексти, умови й етапи розвитку, основні жанри і представники.	Лекція (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 2, 3, 4, 5	Опрацювати рекомендовану літературу до теми. Засвоїти зміст основних понять і категорій (4 год)	Тиждень
Змістовий модуль 2. Великі питання: основні вектори проблематики сучасної Non-Fiction-літератури					
5	Non-Fiction-антропологія і популярна психологія: людина, її природа, сенс життя, смерті й безсмертя. Душа, мозок, поведінка, секс, гендер.	Лекція (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 1,2, 5	Опрацювати рекомендовану літературу до теми. Засвоїти зміст основних понять і категорій (3 год)	Тиждень
6	Non-Fiction, креативність, критичне, проектне й евристичне мислення: теорія і практика. Мотивація і успіх.	Лекція (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 2, 4, 6	Опрацювати рекомендовану літературу до теми. Засвоїти зміст основних понять і категорій (3 год)	Тиждень
7	Non-Fiction, суспільство, політика, пам'ять та ідентичність: від соціології до ідеології, від історії до історіософії.	Лекція (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 3, 5, 6, 7	Опрацювати рекомендовану літературу до теми. Засвоїти зміст основних понять і категорій (3 год)	Тиждень
8	Non-Fiction-футурологія: від пророцтв до прогнозів. Майбутнє літератури. Майбутнє людства. Майбутнє України.	Лекція (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 1, 6, 7	Опрацювати рекомендовану літературу до теми. Засвоїти зміст основних понять і категорій (3 год)	Тиждень
9	Природа людини: хто ми і звідки взялися? Дух і плоть: як працюють наші тіло і мозок і де ховається душа?	Практичне заняття-дискусія (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 3, 4, 5, 6, 7	Підготувати виступ на семінарі на основі попередньо засвоєного матеріалу відповідно до поставлених запитань (3 год)	Тиждень
10	Кохання і секс: як і навіщо ми	Практичне	Див.: Література	Підготувати виступ на	Тиждень

	любимо? Стать і гендер: що нас відрізняє?	заняття-дискусія (2 год)	для вивчення дисципліни: 2, 3, 1, 5	семінарі на основі попередньо засвоєного матеріалу відповідно до поставлених запитань (3 год)	
11	Влада і вплив: як керувати людьми? Мережі та ієрархії: що працює ефективніше?	Практичне заняття-дискусія (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 3, 5, 7	Підготувати виступ на семінарі на основі попередньо засвоєного матеріалу відповідно до поставлених запитань (3 год)	Тиждень
12	Ідентичність і спільнота: від Я до МИ. Історія і пам'ять: як минуле творить нас, а ми – його?	Практичне заняття-дискусія (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни 5, 7	Підготувати виступ на семінарі на основі попередньо засвоєного матеріалу відповідно до поставлених запитань (3 год)	Тиждень
13	Сенс і абсурд: навіщо людині життя? Смерть і безсмертя: що там, за порогом скінченності?	Практичне заняття-дискусія (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 1-5, 3, 4, 5, 6, 7	Підготувати виступ на семінарі на основі попередньо засвоєного матеріалу відповідно до поставлених запитань (3 год)	Тиждень
14	Творчість, бізнес та інновації: чи можна навчитися креативності?	Практичне заняття-дискусія (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 2, 3, 1, 5	Підготувати виступ на семінарі на основі попередньо засвоєного матеріалу відповідно до поставлених запитань (3 год)	Тиждень
15	Майбутнє: що нас чекає завтра? А післязавтра? Світ плаский: куди веде глобалізація?	Практичне заняття-дискусія (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 3, 5, 7	Підготувати виступ на семінарі на основі попередньо засвоєного матеріалу відповідно до поставлених запитань (3 год)	Тиждень
16	Україна і українці. Хто ми й до чого прагнемо?	Практичне заняття-дискусія (2 год)	Див.: Література для вивчення дисципліни: 3, 5, 7	Підготувати виступ на семінарі на основі попередньо засвоєного матеріалу відповідно до поставлених запитань (4 год)	Тиждень